

Către: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
Referitor la Programul Operațional Educație și Ocupare (versiunea 5 noiembrie 2021)

**PROPUNERI CU PRIVIRE LA
PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE 2021-2027**

26.11.2021

Stimate doamne,
Stimați domni,

Având în vedere cerințele cuprinse în Regulamentul FSE+¹ în ceea ce privește inovarea socială și conținutul actual al Programului Operațional Educație și Ocupare, vă transmitem prezenta pentru a vă solicita includerea în cuprinsul programului a inovării sociale, atât din punctul de vedere al alocării bugetare, când și din punct de vedere tehnic – ca direcție explicită de finanțare adresată prin program.

Cu privire la obligațiile României pentru perioada 2021-2027 în ceea ce privește instrumentul FSE+, semnalăm faptul că, în conformitate cu **capitolul 2, articolul 14 al Regulamentului 1057 de instituire a FSE+**, statele membre au obligația de a sprijini acțiunile de inovare socială și experimentare socială, dedicând parte din buget acestora:

- (1) **Statele membre sprijină acțiunile de inovare socială și experimentarea socială, inclusiv acțiunile cu o componentă socio-culturală sau care consolidează abordările ascendente bazate pe parteneriate care implică autoritățile publice, partenerii sociali, întreprinderile sociale, sectorul privat și societatea civilă.***
- (2) **Statele membre pot sprijini extinderea utilizării abordărilor inovatoare testate la scară mică și dezvoltate în cadrul componentei EaSI și al altor programe ale Uniunii.***
- (3) **Acțiunile și abordările inovatoare pot fi programate în cadrul oricăruia dintre obiectivele specifice stabilite la articolul 4 alineatul (1) literele (a)-(l).***
- (4) **Statele membre dedică cel puțin o prioritate pentru punerea în aplicare a alineatului (1) sau (2) ori a ambelor alineate. Rata maximă de cofinanțare pentru astfel de priorități poate fi majorată la 95% pentru maximum 5 % din resursele naționale din cadrul componentei FSE+ cu gestiune partajată.***
- (5) **În cadrul programelor lor sau într-o etapă ulterioară în cursul implementării, statele membre identifică domeniile de inovare socială și de experimentare socială care corespund nevoilor specifice ale statelor membre.***
- (6) **Comisia facilitează consolidarea capacităților în materie de inovare socială, în special prin sprijinirea învățării reciproce, crearea de rețele de colaborare, precum și diseminarea și promovarea bunelor practici și metodologii.***

¹ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013

În perioadele financiare anterioare, respectiv prin POSDRU 2007-2013 și POCU 2014-2020, România nu s-a remarcat prin susținerea activă a inițiativelor de inovare socială, aceasta fiind tratată mai degrabă ca o prioritate transversală decât o direcție asumată de intervenție.

Spre exemplu, în POCU 2014-2020, inovarea socială a fost cuprinsă în apelurile de proiecte ca obligație a beneficiarilor de a viza în proporție de minimum 5% (sau alte procente) acțiuni de inovare socială și de a include sumele aferente acestora în bugetele proiectelor.

Experiența acestei abordări arată, însă, că:

1. Inovarea socială nu a fost suficient valorizată și sprijinită, nefiind clar impactul acestor inițiative punctuale derulate în cuprinsul proiectelor și, implicit, a alocărilor care au fost utilizate pentru sprijinirea acțiunilor de inovare socială. Adresarea acestei teme în proiecte a fost verificată de AM/OIR-uri în evaluarea cererilor de finanțare, însă, ulterior, în etapa de monitorizare a proiectelor nu s-a mai pus accentul pe aceasta.
2. Inovarea socială a fost dificil de monitorizat coerent, iar impactul ei nu a putut fi cu adevărat identificat, analizat, prezentat și diseminat.
3. Soluțiile de inovare socială (chiar și cele care au generat rezultate) s-au „pierdut” în ansamblul proiectului și în comunicarea generală despre rezultatele acestuia.

Draftul actual al POEO 2021-2027 pare să conducă la o potențială abordare similară, inovarea socială regăsindu-se menționată doar într-un singur loc, respectiv la pagina 18 (*[...]Viziunea națională la orizontul anului 2027 este ca piața muncii din România să devină dinamică, sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială, înregistrând o rată de ocupare a populației 20-64 ani de 75%*).

Așteptarea ca piața muncii să devină una bazată pe inovare socială, fără a valoriza și acorda importanța cuvenită (inclusiv din perspectiva bugetului alocat) inovării sociale este, în opinia noastră, una nerealistă. În plus, lipsa unei asumări concrete din partea autorității finanțatoare de susținere a inițiativelor de inovare și experimentare socială nu va face decât să limiteze și mai mult potențialul real pe care inițiativele de inovare socială îl poate avea la nivel societății noastre, în domeniile vizate de POEO – educație și ocupare.

Propunerea fonduri-structurale.ro cu privire la includerea inovării sociale în POEO 2021-2027 se bazează pe experiența diferitelor state membre cu ale căror bune practici și lecții învățate am intrat în contact în special în ultimul an și jumătate în calitate noastră de Centru de Competențe în Inovare Socială selectat de către AM POCU și membru în comunitatea de practicieni în inovarea socială constituită la nivelul Comisiei Europene din care facem parte alături de autorități de management și organisme intermediare din diferite state membre implicate în implementarea FSE, universități și organizații de cercetare în domeniul inovării sociale, precum și organizații care au dezvoltat și pilotat inițiative de inovare socială în state membre UE.

Concret, propunerea noastră pentru POEO 2021-2027 este ca, pe fiecare **prioritate aferentă programului, să fie alocat un buget de sine stătător pentru proiecte de inovare socială** (de exemplu minimum 5% din bugetul alocat priorității), împreună cu lansarea a cel puțin 2 apeluri de inovare socială pe fiecare prioritate a programului:

- unul de „**incubare de soluții de inovare socială**”, în care să poată fi testate rapid soluții pentru diferite probleme sociale sau nevoi ale grupurilor țintă (durate de maximum 12 luni ale proiectelor). Scopul acestor proiecte va fi de a testa soluții și abordări inovatoare și de a colecta informații și documenta aplicarea soluțiilor pentru a extrage lecții învățate și direcții de îmbunătățire.

- unul de tip „**scalare de soluții de inovare socială**”, în care să poată fi multiplicată și scalată soluția de inovare socială testată sau dezvoltată anterior (de exemplu prin apelul de incubare sau proiecte finanțate prin programul EaSI). Apelul ar finanța proiecte cu durate de 3-4 ani în care să se poată genera, colecta și evalua impactul soluției finanțate și extinde la nivel regional/național sau la nivelul cât mai multor categorii de beneficiari finali.

Pe lângă aceasta, considerăm esențială susținerea și finanțarea dezvoltării de către potențialii beneficiari ai POEO a competențelor lor de inovare socială. În acest sens, considerăm necesară alocarea de fonduri, în special în cadrul priorității de asistență tehnică a programului, pentru această direcție strategică, alături de fonduri pentru asigurarea de expertiză reală în evaluarea proiectelor de inovare socială și în colectarea și cuantificarea impactului generat de acestea.

Vă stăm la dispoziție pentru orice informații suplimentare considerați că sunt necesare și vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate pentru a dezvolta un POEO care să ofere cadrul și oportunitatea atât beneficiarilor publici, cât și celor privați de a dezvolta soluții inovatoare, potrivite și adaptate nevoilor și provocărilor actuale ale societății.

În numele echipei fonduri-structurale.ro,

Cristina Pojoga,

Partener & Consultant Senior

fonduri-structurale.ro

cpojoga@fonduri-structurale.ro

0725.0725.00